

sheriayamungu.org

Kiambatisho 7a: Wanawali, Wajane, na Waliotalikiwa: Miungano Ambayo Mungu Anakubali

Ukurasa huu ni sehemu ya mfululizo kuhusu miungano ambayo Mungu anakubali na unafuata mlolongo huu:

1. Kiambatisho 7a: Wanawali, Wajane, na Waliotalikiwa: Miungano Ambayo Mungu Anakubali (Ukurasa wa sasa).
2. Kiambatisho 7b: Waraka wa Talaka — Ukweli na Dhana Potofu
3. Kiambatisho 7c: Marko 10:11-12 na Usawa Bandia Katika Uzinzi
4. Kiambatisho 7d: Maswali na Majibu — Wanawali, Wajane, na Waliotalikiwa

Asili ya Ndoa katika Uumbaji

Inajulikana kwa wengi kwamba ndoa ya kwanza ilitokea mara tu baada ya Muumba kuumba kiumbe wa kike [נְקֵבָה (nᵉqēvāh)] awe mwenzi wa mwanadamu wa kwanza, aliyekuwa wa kiume [זָכָר (zākhār)]. Wa kiume na wa kike — haya ndiyo maneno ambayo Muumba mwenyewe alitumia kwa wanyama na wanadamu pia (Mwanzo 1:27). Simulizi katika Mwanzo linasema kwamba mwanamume huyu, aliyeumbwa kwa sura na mfano wa Mungu, aliona kwamba hakuna jike lolote miongoni mwa viumbe wengine duniani lililofanana naye. Hakuna lililomvutia, naye alitamani mwenzi. Usemi katika maandishi ya asili ni [עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ (ʿēzer kᵉnegdô)], unaomaanisha “msaidizi anayefaa.” Naye Bwana akatambua hitaji la Adamu na kuamua kumwumbia kiumbe wa kike, umbo la kike la mwili wake: “Si vizuri mwanamume awe peke yake;

nitamfanyia msaidizi anayemfaa” (Mwanzo 2:18). Kisha Hawa akaumbwa kutoka katika mwili wa Adamu.

Muungano wa Kwanza Kulingana na Biblia

Hivyo, muungano wa kwanza wa nafsi ukatokea: bila sherehe, bila viapo, bila mashahidi, bila karamu, bila usajili, na bila msimamizi wa sherehe. Mungu alimpa tu mwanamke kwa mwanamume, nao huu ukawa mwitikio wake: “Sasa huyu ni mfupa wa mifupa yangu na nyama ya nyama yangu; ataitwa ‘mwanamke’, kwa maana alitolewa katika mwanamume” (Mwanzo 2:23). Muda mfupi baadaye, tunasoma kwamba Adamu alishiriki tendo la ngono [יָדַע (yāḏaʿ) — kujua, kushiriki tendo la ngono] na Hawa, naye akapata mimba. Usemi huohuo (kujua), unaohusishwa na kupata mimba, unatumiwa pia baadaye kuhusu muungano wa Kaini na mkewe (Mwanzo 4:17). Miungano yote iliyotajwa katika Biblia inajumuisha tu mwanamume kujichukulia mwanamwali (au mjane) na kushiriki naye tendo la ngono — karibu kila mara kwa kutumia usemi “kujua” au “kuingia kwake” — jambo linalothibitisha kwamba muungano ulitokea kweli. Hakuna simulizi lolote la kibiblia linalosema kwamba kulikuwa na sherehe yoyote, iwe ya kidini au ya kiraia.

Muungano Hutokea Lini Machoni pa Mungu?

Swali kuu ni: **Mungu huchukulia kwamba ndoa imetokea lini?** Kuna machaguo matatu yanayowezekana — moja la kibiblia na la kweli, na mawili ya uongo na yaliyobuniwa na wanadamu.

1. Chaguo la Kibiblia

Mungu huwachukulia mwanamume na mwanamke kuwa wameoana wakati mwanamke aliye mwanamwali anaposhiriki naye tendo la kwanza la ngono kwa ridhaa. Ikiwa tayari amewahi kuwa na mwanamume mwingine, muungano unaweza kutokea tu ikiwa mwanamume wa awali amekufa.

2. Chaguo la Uongo Linalotegemea Mtazamo wa Mtu

Mungu huchukulia kwamba muungano hutokea wakati wenzi hao wanapoamua. Kwa maneno mengine, mwanamume au mwanamke anaweza kuwa na wenza wa kingono wengi kadiri anavyotaka, lakini ni siku ile tu watakapoamua kwamba uhusiano wao umekuwa wa dhati — labda kwa sababu watahamia kuishi pamoja — ndipo Mungu anapowachukulia kuwa mwili mmoja. Katika hali hii, ni kiumbe na si Muumba anayeamua ni lini nafsi ya mwanamume inaunganishwa na nafsi ya mwanamke. Mtazamo huu hauna msingi hata kidogo katika Biblia.

3. Chaguo la Uongo Lililo la Kawaida Zaidi

Mungu huchukulia kwamba muungano umetokea tu kunapokuwa na sherehe. Chaguo hili halitofautiani sana na la pili, kwa kuwa katika utekelezaji mabadiliko pekee ni kuongezwa kwa mwanadamu wa tatu katika mchakato huo, ambaye anaweza kuwa hakimu wa amani, afisa wa usajili, kuhani, mchungaji, n.k. Katika chaguo hili, wenzi hao pia wanaweza kuwa walikuwa na wenza wengi wa kingono hapo awali, lakini ni sasa tu, wakiwa wamesimama mbele ya kiongozi, ndipo Mungu anapozichukulia nafsi hizo mbili kuwa zimeungana.

Kutokuwapo kwa Sherehe katika Karamu za Harusi

Inapaswa kuzingatiwa kwamba Biblia inataja karamu nne za harusi, lakini hakuna simulizi lolote linalotaja sherehe ya kurasimisha au kubariki muungano. Hakuna fundisho linalosema kwamba ibada au utaratibu wa nje unahitajika ili muungano uwe halali mbele za Mungu (Mwanzo 29:21-28; Waamuzi 14:10-20; Esta 2:18; Yohana 2:1-11). Uthibitisho wa muungano hutokea wakati mwanamwali anaposhiriki tendo la ngono kwa ridhaa na mwanamume wake wa kwanza (kukamilisha muungano kwa tendo la ngono). Wazo kwamba Mungu huwaunganisha wenzi hao tu wanaposimama mbele ya kiongozi wa dini au hakimu wa amani haliungwi mkono na Maandiko.

PDF: Pakua PDF yenye ndoa zote katika Biblia.

Uzinzi na Sheria ya Mungu

Tangu mwanzo, Mungu alipiga marufuku uzinzi, unaomaanisha mwanamke kushiriki tendo la ngono na zaidi ya mwanamume mmoja. Hii ni kwa sababu **nafsi ya mwanamke inaweza kuunganishwa na mwanamume mmoja tu kwa wakati mmoja hapa duniani**. Hakuna kikomo cha idadi ya wanaume ambao mwanamke anaweza kuwa nao katika maisha yake, lakini kila uhusiano mpya unaruhusiwa tu ikiwa ule wa awali umekoma kwa kifo, kwa sababu ni hapo tu ndipo nafsi ya mwanamume imerudi kwa Mungu, ilikotoka (Mhubiri 12:7). Kwa maneno mengine, lazima awe mjane ili aungane na mwanamume mwingine. Ukweli huu unathibitishwa kwa urahisi katika Maandiko, kama wakati Mfalme Daudi alipotuma watu kumleta Abigaili baada tu ya kusikia kuhusu kifo cha Nabali (1 Samweli 25:39-40); wakati Boazi alipomchukua Ruthu kuwa mkewe kwa sababu alijua kwamba mumewe, Mahloni, alikuwa amekufa (Ruthu 4:13); na wakati Yuda alipomwagiza mwanawe wa pili, Onani, amwoe Tamari ili kuendeleza uzao kwa jina la nduguye aliyekufa (Mwanzo 38:8). Tazama pia: Mathayo 5:32; Warumi 7:3.

Mwanamume na Mwanamke: Tofauti katika Uzinzi

Jambo linaloonekana wazi katika Maandiko ni kwamba hakuna uzinzi dhidi ya mwanamke, bali dhidi ya mwanamume tu. Wazo linalofundishwa na makanisa mengi — kwamba kwa kutengana na mwanamke na kuoa mwanamwali au mjane mwingine, mwanamume anazini dhidi ya mke wake wa zamani — haliungwi mkono na Biblia, bali na desturi za kijamii.

SOMA: Marko 10:11-12 na Usawa Bandia Katika Uzinzi.

Uthibitisho wa hili unapatikana katika mifano mingi ya watumishi wa Bwana waliokuwa na ndoa nyingi na wanawali na wajane, bila kukemewa na Mungu — ukiwemo mfano wa Yakobo, aliyekuwa na wake wanne, na kutoka kwao yalitoka makabila kumi na mawili ya Israeli na Masihi mwenyewe. Haikuwahi kusemwa kwamba Yakobo alizini na kila mke mpya.

Mfano mwingine unaojulikana sana ulikuwa uzinzi wa Daudi. Nabii Nathani hakusema chochote kuhusu kuwapo kwa uzinzi dhidi ya mwanamke yeyote wa mfalme aliposhiriki tendo la ngono na Bathsheba (2 Samweli 12:9), bali dhidi ya Uria tu, mumewe. Kumbuka kwamba Daudi tayari alikuwa amemwoa Mikali, Abigaili, na Ahinoamu (1 Samweli 25:42). Kwa maneno mengine, uzinzi daima ni dhidi ya mwanamume na kamwe si dhidi ya mwanamke.

Viongozi wengine hupenda kudai kwamba Mungu huwafanya wanaume na wanawake kuwa sawa katika mambo yote, lakini hili halionyeshi kile kinachoonekana katika kipindi cha miaka elfu nne kinachoelezwa katika Maandiko. Hakuna hata mfano mmoja katika Biblia ambapo Mungu alimkemea mwanamume kwa kuzini dhidi ya mke wake.

SOMA: Kwa Nini Yesu Haruhusu Ndoa ya Wake Wengi Leo.

Hii haimaanishi kwamba mwanamume hazini, bali kwamba **Mungu huchukulia uzinzi wa mwanamume na wa mwanamke kwa njia tofauti**. Adhabu ya kibiblia ilikuwa ileile kwa wote wawili (Mambo ya Walawi 20:10; Kumbukumbu la Torati 22:22-24), lakini hakuna uhusiano kati ya ubikira wa mwanamume na ndoa. Ni mwanamke, si mwanamume, anayeamua ikiwa kuna uzinzi au la. Kulingana na Biblia, **mwanamume anazini kila anaposhiriki tendo la ngono na mwanamke ambaye si mwanamwali wala mjane**. Kwa mfano, mwanamume bikira mwenye umri wa miaka 25 akilala na mwanamke kijana mwenye umri wa miaka 23 ambaye tayari amewahi kuwa na mwanamume mwingine, anazini — kwa sababu, kulingana na Mungu, mwanamke huyo kijana ni mke wa mwanamume mwingine (Mathayo 5:32; Warumi 7:3; Hesabu 5:12).

Ndoa ya Kurithi Mjane na Kuhifadhi Ukoo

Kanuni hii — kwamba mwanamke anaruhusiwa kuungana na mwanamume mwingine tu baada ya kifo cha yule wa kwanza — inathibitishwa pia katika sheria ya ndoa ya kurithi mjane, iliyotolewa na Mungu ili kuhifadhi mali ya familia: “Ndugu wakiishi pamoja na mmoja wao akafa bila kuwa na watoto, mke wa marehemu asiolewe na mgeni nje ya familia. Ndugu wa mumewe aingie kwake, amchukue awe

mkewe, na amtimizie wajibu wa shemeji...” (Kumbukumbu la Torati 25:5-10. Tazama pia Mwanzo 38:8; Ruthu 1:12-13; Mathayo 22:24). Zingatia kwamba sheria hii ilikuwa lazima itimizwe hata kama shemeji tayari alikuwa na mke mwingine. Katika kisa cha Boazi, hata alimpendekezea ndugu wa karibu zaidi amchukue Ruthu, lakini mtu huyo alikataa, kwa sababu hakutaka kupata mke mwingine na kulazimika kugawa urithi wake: “Siku utakaponunua shamba kutoka mkononi mwa Naomi, lazima pia umchukue Ruthu Mmoabi, mke wa marehemu, ili kumwinulia marehemu jina katika urithi wake” (Ruthu 4:5).

Mtazamo wa Kibiblia kuhusu Ndoa

Mtazamo wa kibiblia kuhusu ndoa, kama unavyowasilishwa katika Maandiko, ni wazi na ni tofauti na mapokeo ya kisasa ya wanadamu. Mungu aliweka ndoa kuwa muungano wa kiroho unaotiwa muhuri kwa kushiriki tendo la ngono kati ya mwanamume na mwanamwali au mjane, bila kuhitaji sherehe, wasimamizi wa sherehe, au ibada za nje.

Hii **haimaanishi kwamba Biblia inakataza sherehe kuwa sehemu ya harusi**, lakini inapaswa kuwa wazi kwamba si sharti wala si uthibitisho kwamba muungano wa nafsi umetokea kulingana na Sheria ya Mungu.

Muungano huchukuliwa kuwa halali machoni pa Mungu wakati tu wa kushiriki tendo la ngono kwa ridhaa, ukionyesha utaratibu wa Mungu kwamba mwanamke aunganishwe na mwanamume mmoja tu kwa wakati mmoja mpaka kifo kivunje kifungo hicho. Kutokuwapo kwa sherehe katika karamu za harusi zinazoelezwa katika Biblia kunatilia mkazo kwamba lengo ni agano la kindani na kusudi la Mungu la kuendeleza uzao, si taratibu rasmi za wanadamu.

Hitimisho

Kwa kuzingatia simulizi na kanuni hizi zote za kibiblia, inakuwa dhahiri kwamba ufafanuzi wa Mungu wa ndoa umejikita katika mpango wake mwenyewe, si katika mapokeo ya wanadamu au taratibu rasmi za kisheria. Muumba aliweka kiwango tangu mwanzo: ndoa hutiwa muhuri machoni pake wakati mwanamume anapoungana kwa tendo la ngono la ridhaa na mwanamke aliye huru kuolewa —

yaani, ni mwanamwali au mjane. Ingawa sherehe za kiraia au za kidini zinaweza kutumika kama matamko ya hadharani, hazina uzito wowote katika kuamua ikiwa muungano ni halali mbele za Mungu. Kilicho muhimu ni kutii utaratibu wake, kuheshimu utakatifu wa kifungo cha ndoa, na kuwa mwaminifu kwa amri zake, ambazo hubaki bila kubadilika bila kujali mabadiliko ya kitamaduni au maoni ya wanadamu.